

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Novissima Polyantha, In Libros XX. Dispertita

Dominicus

Francofurti, 1613

Imperator

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97211](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97211)

Impatients.

LOCI BIBLICI.

IMPATIENTIA arguitur, Exod. 14. v. 11. & 15. 24. & 16. v. 2. 7. & 17. 2. Num. 11. v. 10. & 14. v. 26. & 17. v. 2. & 18. v. 1. & 19. v. 1. & 20. v. 1. & 21. v. 1. & 22. v. 1. & 23. v. 1. & 24. v. 1. & 25. v. 1. & 26. v. 1. & 27. v. 1. & 28. v. 1. & 29. v. 1. & 30. v. 1. & 31. v. 1. & 32. v. 1. & 33. v. 1. & 34. v. 1. & 35. v. 1. & 36. v. 1. & 37. v. 1. & 38. v. 1. & 39. v. 1. & 40. v. 1. & 41. v. 1. & 42. v. 1. & 43. v. 1. & 44. v. 1. & 45. v. 1. & 46. v. 1. & 47. v. 1. & 48. v. 1. & 49. v. 1. & 50. v. 1. & 51. v. 1. & 52. v. 1. & 53. v. 1. & 54. v. 1. & 55. v. 1. & 56. v. 1. & 57. v. 1. & 58. v. 1. & 59. v. 1. & 60. v. 1. & 61. v. 1. & 62. v. 1. & 63. v. 1. & 64. v. 1. & 65. v. 1. & 66. v. 1. & 67. v. 1. & 68. v. 1. & 69. v. 1. & 70. v. 1. & 71. v. 1. & 72. v. 1. & 73. v. 1. & 74. v. 1. & 75. v. 1. & 76. v. 1. & 77. v. 1. & 78. v. 1. & 79. v. 1. & 80. v. 1. & 81. v. 1. & 82. v. 1. & 83. v. 1. & 84. v. 1. & 85. v. 1. & 86. v. 1. & 87. v. 1. & 88. v. 1. & 89. v. 1. & 90. v. 1. & 91. v. 1. & 92. v. 1. & 93. v. 1. & 94. v. 1. & 95. v. 1. & 96. v. 1. & 97. v. 1. & 98. v. 1. & 99. v. 1. & 100. v. 1.

SENTENTIAE PHILOSOPHICAE.

Impatients turbat animum, praeterita bona delet, praesentia inficit, futura impedit. Cicero. epist. 1. 1. Impatients sola facit, ut aduersa, quae ad externa & corpus tantum pertinere possunt in animum quoque pertranseat. Ibid. l. 5. Impatients, est tanta animi timiditas & tenebrositas, ut nihil omnino duri, & acerbis sensus pati possit, ac ne ea quidem quae vulgo ceteri homines patiuntur ac ferunt. Est ita natura comparatum, ut homines moleste, supra quam dici possit, ferant, si videant rerum euentu virtuti non respondere, Pausan. l. 4.

SIMILITUDINES.

Chrysostomi: Quemadmodum si quis apostematis morbo circumuentus, ferro recidat i medico, non habens quomodo recidat aduersetur, circumstantia tangit, atque altantes mordet, illis quidem inferre nihil habens, ad medicum autem manum extendere non valens: Sic & Iob blasphemiam magnitudinem timens, facit in animis iniuriam, atque fiduciam animi passione adauget, non contra Deum audens, sed se diemque accusans. Maledicit autem non creaturam, sed suis ipsius diem: Pererat, inquit, dies in qua natus sum, &c. Sermon. 4. in Iobum.

Seneca: Vadis huc & illud, ut excutias insidens pondus, quod ipsa iactatione incommodius sit. Sicut in naui onera immota minus vident, inaequaliter conuoluta citius eam partem in quam incubere demergunt, Lib. 2. Epist. 28.

EXEMPLA BIBLICA.

Impatients & marmoris exemplum: Sara, Gen. 16. vers. 5. Isaacitae, Exod. 17. v. 21. & 18. v. 27. & 19. v. 2. & 20. v. 1. & 21. v. 1. & 22. v. 1. & 23. v. 1. & 24. v. 1. & 25. v. 1. & 26. v. 1. & 27. v. 1. & 28. v. 1. & 29. v. 1. & 30. v. 1. & 31. v. 1. & 32. v. 1. & 33. v. 1. & 34. v. 1. & 35. v. 1. & 36. v. 1. & 37. v. 1. & 38. v. 1. & 39. v. 1. & 40. v. 1. & 41. v. 1. & 42. v. 1. & 43. v. 1. & 44. v. 1. & 45. v. 1. & 46. v. 1. & 47. v. 1. & 48. v. 1. & 49. v. 1. & 50. v. 1. & 51. v. 1. & 52. v. 1. & 53. v. 1. & 54. v. 1. & 55. v. 1. & 56. v. 1. & 57. v. 1. & 58. v. 1. & 59. v. 1. & 60. v. 1. & 61. v. 1. & 62. v. 1. & 63. v. 1. & 64. v. 1. & 65. v. 1. & 66. v. 1. & 67. v. 1. & 68. v. 1. & 69. v. 1. & 70. v. 1. & 71. v. 1. & 72. v. 1. & 73. v. 1. & 74. v. 1. & 75. v. 1. & 76. v. 1. & 77. v. 1. & 78. v. 1. & 79. v. 1. & 80. v. 1. & 81. v. 1. & 82. v. 1. & 83. v. 1. & 84. v. 1. & 85. v. 1. & 86. v. 1. & 87. v. 1. & 88. v. 1. & 89. v. 1. & 90. v. 1. & 91. v. 1. & 92. v. 1. & 93. v. 1. & 94. v. 1. & 95. v. 1. & 96. v. 1. & 97. v. 1. & 98. v. 1. & 99. v. 1. & 100. v. 1.

Vide Marmoratio & Patiensia.

Imperator, Imperium.

DEINITIO ET ETYMOLOG.

IMPERIUM, Graece ἡγεμονία, ἡγεμονία, impero dicitur. Est autem imperium actus rationis ordinantis, cum quadam motione ad aliquid agendum, B. Thom. prima Secunda q. 17. art. 5. Dicitur autem ab impero, ἄς.

Imperium varia significat, I. Auctoritas cum praeecepto & Dei iussu coniuncta, I. Cor. 7. 6. Tit. 2. 15. II. Dominatus, I. Reg. 12. 4. Esai. 9. 6. III. Dominium, possessio, Gen. 36. 43. IV. fortitudo, robur, I. Sam. 2. 1. R. Psal. 85. 16. Esa. 43. 14. 15. Petr. 5. 1. Apoc. 1. 6. V. Dignitas, Gen. 49. 3. VI. Mandatum Gen. 4. 14. I. Tim. 1. 11. VII. Regnum seu regio, in qua quis regnat, 2. Chro. 28. 5. Dan. 6. 26. VIII. Regni duratio & tempus, Esai. 13. 17. Regni limites, Chro. 18. 3.

Imperator, Dux exercitus, ad quem rei militaris summa refertur: ab imperando dicitur, propterea quod exercitui, quae factio opus sunt, imperet. Graece ἡγεμονία, ἡγεμονία, ἡγεμονία. Hebr. Melec, Rex, qui regioni alicui praestit, item qui vniuersis seu ditionis imperium & dominium obtinet, e verbo Malac, regnauit, imperauit. Et Moyses, Dominum, imperium a verbo Maschal, imperauit, dominatus est, graues feneccas protulit, nihil dixit, quod non esset obseruatum dignissimum. Vocatur etiam Imperator, Naghid, dux, princeps, eximus, primarius, qui etiam populo adistat, ceterisque omnibus indicat quod sit faciendum, Graece ἡγεμονία, ἡγεμονία.

Imperare est iubere, dictum ab in particula intentiua, & paro, quasi statim paro, vel prorsus paro.

Imperium nunc iussum significat Virg. Lucantes Sentos, tempore...

postareque sonoras, Imperio premit. Aliquando dicitur Imperium Oceano summa qui terminet asit. Nemo autem mixtum. Merum imperium est habere eadem potestatem aduertendum in facinorosos homines, quos castiganda bonorum possessione consistit.

POETICAE SENTENTIAE.

Multos imperitare malum est, rex Sinesae, Plautin Mil. Terent. in Adolph. Nimum ipse durus est, prater aquam, Et errat longe, mea quidem sententia, Quis imperium credat granis esse, Vt quod sit, quam illud, quod amicitia mea est, sic ratio, Et sic animum inducat, Mulo coactus qui suum officium facit, Dum id exercitum tri credit, et asper, Si sperat fore clam, vix sum ab ingratum, Ille, quem beneficio adunus, ex amos, Studet par ferre, praesens, absque, Sen. in Thy. Nec abnuendum, si dux imperium, Nec appetendum.

Idem in Tro. Violenta nemo imperis continet, Claud. l. in Eutro.

Asterius nihil est humilis, cum surget in altum, Cuncta ferit, dum cuncta timet, deo autem, Vt se posse putent nec beluam terro, Quam ferus rabies in libera coha, Agnoscat gemitus, & pena parere, Quam subit dominique meos, PHILOSOPHICAE ET HISTORICAE.

Imperatores appellandi sunt, quorum virtute & tate, maximis periculis se iuuat atque interuallum, 14. Philp.

In summo Imperatore quatuor haec virtutes inueniuntur: Virtus, Auctoritas, Felicitas, proleptia. Haec sunt virtutes imperatoris, labor in negotiis, riculis, industria in agendo, celeritas in conficiendo, prouidentia pro lege Man.

Non solum belandi virtus in summo atque perit re quenda est, sed multae sunt artes cuius, comitibus virtutis. Primum quanta innocencia, quibus in rebus tempus quantia, felicitate, Imperatores esse debent: pro lege Man.

Religiosum primum libidinis, iracundiam tenent, ptates, coercet auaritiam, ceteras animi labores, cipiat aliis imperare, cum dedecori & turpitudine, Parad. 7.

Non potest exercitum is continere Imperator, qui continet frugi hominem dici non multum, fortem, iustum, seuerum, grauem, & magnum, ficum, liberalem, & mansuetum, haec sunt, Man. pro Rege Deior.

Quotidianis rebus praestit, & ex tempore, vi: & quamque occasionem nolle, ac iudicare, hanc colloquio conciliare possibile sit, quas per licet, imperatorum siue praefectorum est, Demosth.

Quapropter illud etiam recte dicitur, nec inueniuntur gerere, qui non ipse prius sub imperio fuerint, Iam illud oportet vnum queminque mortuum, fertur, cum haudquaquam dominum, de lege 6.

Qui vult hominem imperare, is etiam belandi praestitum tale quid licet cupiditas, & iracundia, & magnum, ptimus quisque: a recta via detorqueatur, Quo minor potestas eorum qui imperant, co, liuue omne itat imperium, de Re public.

Viuent in magna opum honorumque abundantia, imperant, quarum omnes rerum cupiditate, capite 10.

Molles & acerbis nemo fert imperium, quod titur, neque le superiorem putat: praeterit cum rem sit adepturus, cum id aiatas fuerit, capite 14.

Imperium quod ad Principis, aliud ad eorum, modo refertur: alium illud ferule imperium, berorum hominum, Absurdum est non esse tributum & canna, alii, lii vt pareant, Quod cum ita sit, danda est, capite 14.

Nihil est quin ab Imperatoribus emendari queat: nec vllum peccatum est, quod vires eorum superet, Nicet. Alex. Angel. l. 3. Vide Dux, & Princeps, vbi plura de Imperatoris, seu Ducis exercitus officio.

Egregii imperatores quamvis exiguas habeant copias, tamen celeriter eas augent, Dionys. Halic. libro 6.

Imperatorum impetus & potentia non quiescere solet, nisi diuina humanaq; pro suo libito mutarint, Nicet. Isaac. Angel. lib. 2.

Oblequium mitigantur imperia. Vbi vera reuerentia excessit animis, & summa imis confundimus, ibi opus est vt vim repellamus, Curtius. lib. 8.

Magna imperia ignavia non continentur, Id in summa fortuna æquius, quod validius, sua retinere, priuatae domus: de alienis certare, regia laus, Tacitus, Annal. l. 15.

Magna imperia nisi armis vltro illatis laesantur, nisi primo quoque tempore aut euerantur, aut ita afficiantur, vt tollere vltra caput subleuariq; non possint, exitum iis adferunt qui exitum spe illis distinauerant, P. A. mil. l. 6.

Vbi pro labore delidia, pro continentia & æquitate libido atq; superbia inualere, fortuna simul cum moribus immutatur, Sallust. de coniurat. Catil.

Semper ita iudicant homines præfens imperium esse graue, Thucyd. lib. 1.

Periculosum est prægrauè imperium, & difficile est continere quod capere non possit, Curtius. l. 4.

In nouo & precario imperio, adhuc iugum eius rigida ceruice subeuntibus barbaris, tempore opus est, dum mitioribus ingeniis imbuuntur & effertatos mollior consuetudo permulcet, lib. 6.

Spernitur ducis imperium, vbi turbata acris metus quam dux imperare cepit, & totidem sunt imperatores quot agmina errant, libro 8.

Is qui in alios imperium sunt habituri, hæc dno adesse oportet, in bello vires & in consilio prudentia, Dionys. Halic. l. 3.

Nulla alia re æque ac hominum frequentia opus esse illi ciuitati quæ ad imperium aspirat, & quæ res magnas affectat, idem, libro 4.

Longe optimum ac firmissimum id est imperium quod beneficiis non supplicis subditos in officio continere solet. Illorum enim beneuolentia, horum vero timor est omnis. Quicquid autem est formidabile, id necessitate naturali omnibus est maxime exosum, idem, lib. 6.

Imperii vis omnis in consensu obedientium est, Livius, Decad. l. libro 2.

Id firmissimum longe imperium est, quo obedientes gaudent, sed maturato opus est quicquid statuere placet, Livius, Dec. l. 8.

Quo plus potestis, eo moderatius vt imperio debetis, Decad. 4. libro 4.

Quæ vrbis voluptati plurimum tribuit, imperium amittit, quæ labore delectatur, occupat, Valer. Max. l. 4. capite 3.

Non multorum supplicis, sed fida & diligenti custodia imperium est tenendum, Xiphil. Cos. August.

Summum imperium inuidiam habet, nec tutum vquam ab infidiis est, ibidem.

Imperium facileis artibus tetinetur, quibus initio partum est, Sallust. de coniurat. Catil.

Impatiens confortis est imperium, infidelitatisque & malevolentia plenum, Plut. in Demetrio.

Nullum est imperium tutum, nisi beneuolentia munitum, Eni. Probus in Dione.

Ea conditio est imperandi, vt non aliter ratio constet, quam si vni ratio reddatur, Tacitus, Annal. libro 1.

Nemo vquam imperium flagitio quæsitum bonis artibus exerceat, idem, hist. libro 1.

Arduum & subiectum fortunæ regendi cuncta onus, Eod. lib.

Imperium cupientibus, nihil medium inter summa aut precipitia, Thucyd. hist. libro 2.

Bonum (i. mite & clemens) imperium nulla vis lædit, Vult. Gallie in Auid. Casio.

Seuerus moriens dicebat, firmum imperium Antoninis meis relinquo, si boni sunt: imbecillum, si mali, Pl. Spartian. in Seuero.

Imperium est in virtute, non in decore, Lamprid. in Al. Seuero.

Quis melius quam grauis imperat? quis melius quam literatus imperat? scit quem admodum imperare debeat qui alios principes perculit & qui de alius principibus iudicauit, Fl. Vopisc. in Tacito.

Nihil est difficilius quam bene imperare: nam quilibet pro voto de principe loquitur, Pomp. Lat. in Dioclet.

Saturninus suis dicebat, Ne scitis, amici, quid mali sit imperare, Gladii & tela nostris ceruicibus impendent, imminent halæ vndique, vadique specula ipsi custodes timentur, ipsi comites formidantur, non cibis pro voluptate, non iter pro auctoritate, non bello pro iudicio, non arma pro studio, sed de quod omnis atas in imperio reprehenditur: Senex est quispiam? in habilis videtur: si minus, inest furor. Nam quod Imperatorem me cupitis, in necessitatem mortis me trahitis: sed habeo solatium: mortis, solus perire non potero, Fl. Vopisc. in Saturnino.

Diocletianus princeps, iam priuatus dicebat, nihil difficilius esse quam bene imperare. Colligunt se quatuor vel quinque atque vnum concilium ad decipiendum imperatorem capiunt, quod probandum sit: Imperator, qui domi clausus est, vera non nouit: cogitur hoc tantum scire quod illi loquuntur: facit iudices quos fieri non oportet, amouet à Republica quos debeat retinere. Quid multa? bonus, cautus, optimus venditur Imperator. Fl. Vopiscus in Aureliano.

Magna moles molestiaque imperio inest. Aurel. Victor. libr. de Caesaribus.

Imperii adeo cupidi mortales sunt, vt id vel vltima senectus aut deperat, idem, ibid.

Potestates fato dantur, frustra; tentatur facinus potiundi spe, vel amittendi metu, idem, ibid.

Iusti finis imperii est obedientium commodum & salus. Ann. Marcell. lib. 25.

Nihil aliud est imperium vt sapientes definiunt, nisi cura salutis alienæ, lib. 29.

Finis iusti imperii utilitas obedientium æstimatur & salus, lib. 3.

Spretum imperium deficiente quotidie robore continuo fluit atq; deficit, Procop. de bello Pers. lib. 1.

Nullo modo fieri potest, quin homo, & is longo tempore rerum potiturus, fastidio sitis qui parat, & capitalia eorum odia suscipiat. Nihil enim Deus in vita immutabile & stabile fecit. Vnde fit, vt omnia terra mutationibus gaudere ac delectari videamus. Si quis vero fortunam in sua vora cogere, & certa quadam ratione vitæ vti voluerit: is eo rem deducere conatur, quo natura non finit. Quicquid autem cum natura pugnat, & iustos limites excedit, nihil hilaritatis & voluptatis habet. Eodem pertinent sapientes vererem sententia, præcipientes, Ne quid nimis: & Modum esse pulcherrimam virtutum promouantes. Niceph. Gregor. Hist. lib. 9.

¶ APOPHTHEGMATA.

Pericles. Quotiescunque belli dux creatus esset, Chlamydem induens, apud se dicere consuevit: Attende, Pericles, quod gestaturus es imperium in liberos, in Græcos, & in Athenienses. His dictis se vir cordatissimus hortabatur, vt moderate gereret principatum. Magni ingenii est, imperare liberis: at Græci plus quam liberum erant: postremo inter Græcos liberum Athenienses. Plur. in apoph.

Plato Remp. saluam esse putabat, in qua aut philosophi imperarent, aut principes sapientiæ studio incumbèrent, lide Repub.

Timotheus, querenti, quid inter imperatoriam artem & oratoriam discriminis esset. Idem respondit, quod inter bellum & pacem, Stob. 52.

Plutarchus Leonida filius cuidam roganti, quam ob causam reges Lacedæmoniorum non à priscis regibus cognomen fortiterentur? Quoniam, inquit, illi ducere quam regnare maluerunt. Posteriores illi nequaquam. Primus omnium regum Lacedæmoniorum Agis dictus est, & hoc nomen in aliquot posteriores demanauit. Agidis autem nomen dictum est à ducendo, quoniam elementem imperabat: & regum est persuadere potius, quam imperare. Plutarchus autem sonat, plurimis imperantem. Plutarch.

Apollonius rogatus à Babylonæ rege, quomodo tuto regnare posset? Si multos, inquit, honoraueris, paucis vero credideris, Bruf. lib. 3.

Alcámenes Telecri filius, cuidam percontanti, quo pacto quis optime regnum seruare posset? Si lucrum, inquit, non magnificerit. Longe lateque dissentiens à vulgo principum, qui non alia magis ratione principatum constabere student, quam attenuandis ciuium iustis augendis opibus: quum iustitia & æquitas maxime reddant diuturnum imperium. Plut. in Lucan.

Agis à quodam interrogatus, quid disciplinæ genus potissimè exercitaretur apud Spartanos? Scire, imperare, & ferre imperium, ibidem.

Idem, Apud Mantinzam quibusdam dissidentibus, ne cum aduersariis quod numero plures essent, confingeret Agis senior: Cum multis, inquit, pugnet oportet, qui multis vult imperare. ibidem.

Agessilaus interrogatus, quas res Imperatorem habere oporteat? dixit: Aduersus hostes audaciam, erga subditos benivolentiam, in opportunitate vero rationem & consilium. Stob. serm. 53.

Cyrus dicebat, neminem debere suscipere principatum, nisi esset melior his in quos susciperet imperium: Sensit vir prudentissimus, hoc est principis munus, vt alius prospiciat, & publicis commodis consulat. Id autem fieri nequaquam potest, nisi ab eo qui sapientia, vigilantia, animique integritate cæteris antecellit. Plut. arch. in apoph.

Idem dicere solebat, principem non debere inferiorem esse intelligendo que opus sunt cæteris. Xenophon in lib. septimo, & adia. c. 1.

Cato, Quum Eumenes rex Romanam venisset, & à senatu ho-

norificè exceptus, clarissimorum ciuium conatus: Cato non dissimulabat, tantum Romanorum imperio sibi suspectum esse, ipse vitans regis conuictum quibusdam admirantibus, ac dicentibus Eumenes, quibusdam ac amico in populum Romanum amicum inquit: attamen illa belua natura ferocis canis est. Sed reges, vtunque pro tempore simulent, natura tyrannici sunt. Romæ autem regna non sunt. Democritus in senato. Romæ autem regna non sunt. Erasmus in l. 5. apoph.

Antiochus quum à L. Scipione ultra Taurum tantum imperii finibus, Asiam prouinciam, viciniamque sisset, gratias egit populo Romano, quod magno per eos liberatus esset. Intellexit vir prudens, vnum, quum vigiliantem, non posse tot negotia. Erasmus in l. 5. apoph.

Antigonus videns filium suum violentis & inuere erga subditos: An non, inquit, nouisti filii, quum se nobilem seruitutem? Atque hæc Antigonus, quum alloquutus esset, maximam mansuetudinem & humanitatem ferunt: qui id non approbat, is vere mihi videtur, quæ ciuem nosse, sed tyrannicam vitam potius agere. Erasmus in l. 5. apoph.

Scipio Africanus, quibusdam calumniatoribus quum inuenus bellator esset: Imperatorem, inquit, memorem rem genuit. Significans in Imperatore plus habere clementiam ac prudentiam in consiliis, quam vires imperii.

M. Cato Seniore Imperatore laude dignum extollendum putauit, qui sibi ipsi imperare potius, quam extollendum putauit, qui sibi ipsi imperare potius, quam

Cicero, in summo imperatore belliduce quum inesse dicebat, Scientiam rei militaris, virtutem, ac felicitatem. Cic. in orat. pro Pompeio.

Alexander Severus. Quinvis Camillus, antequam tor, homo delicatissimus, rebellionem molebat, affectans. Id quum Alexandro renunciatum esset, deprecabatur: ad palatium vocato gratias egit, quod deus imperatorem quæ bonis viris reculantibus imponi solet, sponte imperatorem ad senatum processit, ac tanti sceleris confessorum confertem imperii appellauit, in palatium receptum imperialis, & melioribus, quam vebatur ipse, deus perfectionis comitem adhibuit. Cumque Imperator ipse faceret, inuitauit & Quinvis delicis allicentibus, post quinque millia passuum constantem equo etiam imperatorem. Quumque post duas mansiones equo etiam imperatorem peto imposuit. Hoc quoque respectem ac imperatorem, quibus Cæsar præcipue diligebatur, commendatum, inuoluntate abire iussit. Sic illi communitauit quid caligantem petere. Erasmus in l. 5. apoph.

Saturinus, hortantibus militibus, vt imperatorem faceretur. Nescitis o milites, quantum mali sit imperare: quibus immincant, hæcæ vndique, spicula, ipsi quibusque ipsi comites formidantur non quibus pro voluntate imperatorem auctoritate, non bella pro iudicio, non arma pro imperatorem. Erasmus in l. 3. c. 11.

Augustus Cæsar, postquam Iulio auunculo cunctis imperatorem interfecto successisset in administratione imperatorem, quum placeret Accia mari Philopogno vitæ, ac imperatorem, quid iudicose fortunæ Cæsaris, respondit: Neque illi imperatorem Cæsar dignus esset vitæ, semetipsum videtur imperatorem temens humana consilia, & cum periculo per imperatorem tuto humilia sequi proposuit, Voluntas Imperatorem Cæsar. Consulibus.

Mecænas. Augusti temporibus quum esset imperatorem iterum abrogando, in ea deliberatione imperatorem parces; quid sibi videretur? respondit: Regnum imperatorem time recuperatum in primis conducere ream imperatorem dicto consulebat, iustus esse vt imperium deponeret, Rempublicam restitueret in statum pristinum. Erasmus in l. 5. apoph.

Augustus Cæsar, admonerat Romanos, vt imperatorem renitis, qui viu & experientia rerum plurimum imperatorem sine cui vilo tempore pendere ex cuiusquam imperatorem in regni cupiditatem veniret, aut motu eo imperatorem, idem.

Idem consulebat præterea, vt contenti rebas imperatorem & dilatare imperium nollet: quod futurum esse imperatorem difficultus immineret; periculum, ne ea quæ imperatorem amitterent, idem.

Fronto. Cum sub Nerua Cocceio, Romæ imperatorem omnibus leuissimas ob causas accusaretur, imperatorem tumultus exortus esset. Frontonem consulente, imperatorem quidem esse Imperatorem habere, sub quo imperatorem quam facere: sed multo peius esse, cum omnia imperatorem Xiphilius in vita Nerua. Erasmus in l. 5. apoph.

Domitianus, paucis notum esse dicere, imperatorem quum nosse sit imperatorem condico, qui à tyrannico imperatorem delinere.

PC

P

...demum liberantur, cum diem iam extremum claudunt. ... Imperator Imperium. ...

difficile esset imperare, cum tam diuersa sint hominum ingenia, diuersi mores, quibus principes se accommodare necesse habent. Pan. l. 3. de reb. gest. Alphonf. Idem, Magnum quidem esse dicebat, aduersus hostem ducem esse: sed illud maximum, ad omnem virtutem ciuibus ducem esse. Panorm. l. 4. de Alphonf. reb. gestis. Eundem affirmare solitum accepimus, si nullum omnino aliud regnum nullam prouinciam praeter Calabriam aut haberet, aut habiturus esset, illam protinus se relicturn priuatumque & ciuem viuere potius uelle quam illorum, qui nihil hominis habent praeter figuram, inceptas tolerare, quamuis dominum aut regem. Hoc autem dicto ostendere uoluit, quam graue sit imperare, qui omni humano ingenio exuti, nil norunt aliud, quam luxuriantes, ferarum more, in omni uitiorum sordibus se inuolere. Pan. l. 1. de reb. gest. Alphonf.

§ SIMILITVDINER.

Philonis Iudaei: Quemadmodum capris, bobus, ouibus, praefecte sunt caprarij, bubulci, pastores, &c. greges autem non possunt praefecte opilionibus. Sic & vulgus pecori haud ab simile, opus habet curatore principe, qui ordo est bonorum uirorum, praefecto: um suis gregibus, Lib. quod omnis probus sit liber.

Plutarchi: Ut ex igni & terra ueluti necessarius, compositus est mundus, iuxta Platonem terra soliditatem conferente, igni calorem ac formam: Ita magna imperia non parantur, nisi miscetur cum fortuna uirtus, altera alteri sit auxilio. In Moralibus.

Ut non queas cognoscere, vas integrum sit nec ne, nisi liquorem infuderis. Sic nec hominem, nisi imperium commiseris. In Moralibus.

Qui uentur bestias, induunt exuuium cerui: qui occupantur aues, plumatis uiruntur tunicis, cauentque ne tauris appareant in uelle purpurea, rubra: aut alba elephantis quod hoc colore inuentur, sic qui uelutis nam nationem curare, domareque moribus ac uelutis sciant illud tempus accommodare, necessum est. In Moralibus.

Ut mundus non erat mundus, minoribus corporibus adhuc sparsim uolantibus & elabentibus: solidioribus uero inter se deputantibus: sed temperatis, erroris, tumultus plena erant omnia: donec terra ex his accepta magnitudine, seipsum figeret, alitque stabilis praebere sedem. Sic magna imperia, plena tumultus, donec aucta potentia, etiam finitimi regibus stabilitatem praestant, ut terra ceteris circumferentibus scilicet. In Moralibus.

Ciceronis: Non quemadmodum in palaestra, qui tadas ardentis accipit, celerior est in cursu continuo, quam ille qui tradit: Ita melior imperator nouus qui accipit exercitum, quam ille qui cecidit: propterea quod defaigatus cursor integro facem, hic imperator imperio exercitum tradit. Lib. 4. ad Heren.

Lucianus: Sunt autem multi dum habent singuli potestatis aliquid, ac numinis, summa ipsa decreuit: nec poterunt singuli habere totum, quod est commune cum pluribus: uincique tantum deceret, quantum ceteri possidebunt. Non possunt igitur in hoc mundo multi esse et ceteros: nec in una domo multi domini: nec in una nauis multi gubernatores: nec in armento aut grege duces multi: nec in uno regimine multi reges. Sed nec in uolo quidem multi soles esse poterunt: sicut nec animae plures in uno corpore: adeo in uitate natura uniuersa consentit. De tra. De ca. 11.

Erasmi Roterodami: Agrippae qui uocatur, quoniam praepostere nascuntur, hoc est, pedibus primum emergentibus, malis auspiciis in vitam ingredi creduntur, magnoque humani generis malo: uo Marcus Agrippa, & Nero: Ita qui per neas ac simoniam irrupit in Imperium, aut Episcopatum (ut uocant) magnam perniciem adducunt sibi suisque. In Similib.

Ut non debet timere citharam, qui canendi sit imperator: Ita non debet imperium timere, qui non sit prudentia praeditus. Ibi gem.

Ut magnes ad se trahit omne ferrum, sed Aethiopicus magnetem quoque alium ad se rapit. Ita rex populum quo lubet, cogit. At inges aliquis rex etiam regibus ceteris vim fecit. In Simil.

§ HIEROGLYPHICA.

Aegyptij sacerdotes, si uellent Imperatorem aut potentissimum quem praesentem in pet institutas ab eis imagines indicare: Anguilla in spiram collectum faciebant, palam cuiusdam speciei in uolumine medio ita uita. Si quidem domus regia in imperitotius centro sita esse debet: ut omnium aequo commodis contulatur.

Quidam hominem regni potitum hieroglyphice ita describunt: ut eum manu serpentem comprimeret indicens, cuiusmodi simulacrum est in numo Aurelii Cai. Augusti. Pii filii. Pier. Valer. lib. 15. pag. 17.

